

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1013

B.A./B.Sc. 1st Semester

PUNJABI (Elective)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

ਨੋਟ : (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਹਨ।

(2) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਪਹਿਲਾ

1. ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(ੳ) ਚੜ੍ਹੇ ਮਹੀਨੇ

ਤਲਬ ਦਿਹਾੜੇ

ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਣ ਕਰਦਿਆਂ

ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ

ਸੌ ਸੱਧਰਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਦਿਆਂ

ਘੁੱਟ ਸਬਰ ਦੇ ਨਾਲ

ਆਪਣੀ ਹੀ ਰੱਤ ਪੀਤੀ

ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੂਟਾਂ ਦਾ ਲਾਰਾ
 ਹੋਰ ਮਹੀਨਾ ਟਾਲਣ ਵੇਲੇ
 ਹਰ ਵਾਰੀ ਮੈਂ
 ਦੱਬੀ ਚੀਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ।

(ਅ) ਫਟਾ ਫਟਾ ਝੱਗਾ ਇਕ ਜੋਬਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਜਦਾ

ਅਰਕਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ,
 ਤੇ ਛਾਤੀ ਦੀਆਂ ਲੀਰਾਂ ਹਵਾ ਪਈ ਚੁੱਕਦੀ,
 ਇਹ ਭੈੜੀ ਹਵਾ ਕੇਹੀ ਪਈ ਵਗਦੀ,
 ਖਾਹ ਮਖਾਹ ਛੇੜਦੀ, ਤੰਗ ਪਈ ਕਰਦੀ,
 ਮੁੜ ਮੁੜ ਦੱਸਦੀ ਲੀਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੰਗੇ ਨੰਗੇ ਅੰਗ ਮੇਰੇ।

(ਬ) ਮੇਰੀ ਮਹਿਬੂਬ, ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਮੁਹੱਬਤ 'ਤੇ
 ਮੇਰੇ ਖਾਤਰ ਤੇਰੇ ਅੱਥਰੇ ਜੇਹੇ ਚਾਵਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ
 ਤੂੰ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸੂਈ ਨਾ, ਉੱਕਰੀਆਂ ਸੀ ਜੋ ਰੁਮਾਲਾਂ 'ਤੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਧੁੱਪਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਛਾਵਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ।

(ਸ) ਬਿਗਾਨੇ ਵਿਹੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗੇ ਤਾਂ

ਨਾ ਜਾਣੇ ਕੀ ਦਾ ਕੀ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚਾਰੇ।
 ਪਰਾਂ ਦੇ ਉਗਦਿਆਂ ਹੀ ਫੇਰ ਕਿਧਰੇ,
 ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਹੀ ਨਾ ਝਪਟਣ ਇਹ ਸਾਰੇ।
 ਡਰਾ ਕੇ ਤੇ, ਉਡਾ ਕੇ ਤੇ
 ਨਾ ਪਾਉ ਹੋਰ ਹੁਣ ਛਿੱਥੇ।

ਪਰਿੰਦੇ .....

2. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਵਰਨਣ ਕਰੋ :

(ੳ) ਖੂਹ ਉੱਤੇ

(ਅ) ਕੰਡਿਆਲੀ ਥੋਰ੍ਹ।

ਭਾਗ—ਦੂਜਾ

3. 'ਸੂਰਜਾਂ ਦੇ ਹਾਣੀ' ਨਾਵਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

4. 'ਸੂਰਜਾਂ ਦੇ ਹਾਣੀ' ਨਾਵਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ ਕਰੋ :

(1) ਬਲਵਿੰਦਰ

(2) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਾ ਨੰਦ

(3) ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ।

ਭਾਗ—ਤੀਜਾ

5. ਧੁਨੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

6. ਅਲੰਕਾਰ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਬਾਰੇ ਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਚੌਥਾ

7. ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਸੰਬੰਧੀ ਅਪੋਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

8. ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।